

26 B:1

I en va-taxa förekommande ”straffavgift” som syftade till att hindra brukare från att utnyttja kommunens va-anläggning innan anmälan om ägarbyte skett har inte ansetts förenlig med va-lagens fördelningsgrund.

Fastigheten är sedan 1978 bebyggd med ett fritidshus om 54 m² i ett och ett halvt plan. Fastigheten ligger i en fritidsby med sammanlagt 74 hus. Några av dessa bebos permanent. För området gäller en byggnadsplan från 1977. M.W. köpte fastigheten 1985 av Rödbo Fastighets AB, som tidigare använt huset för uthyrning. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för Falkenbergs kommuns allmänna va-anläggning och är ansluten till denna såvitt avser ren- och spillvatten. Fastigheterna i fritidsbyn har var och en sin förbindelsepunkt och varje fastighetsägare står som abonnent i förhållande till kommunen.

Kommunen yrkade förpliktande för M.W. att betala bruksningsavgift för vatten och avlopp för åren 1990, 1991 och 1992 med sammanlagt 12 181 kr jämte ränta.

Kommunen anförde: I samband med genomförandet av nya renhållningsrutiner i det aktuella området framkom att fastigheten saknade renhållning och att inga bruksningsavgifter erlagts för vatten och spillvatten. Kommunen fick då kännedom om att M.W. innehaft fastigheten sedan år 1985. Hon hade inte fullgjort sin skyldighet att anmäla detta till gatukontoret. Enligt punkten 6 i Allmänna bestämmelser för brukande av Falkenbergs kommuns allmänna va-anläggning (ABVA) åligger det fastighetsägare som vill bruka den allmänna anläggningen att göra en anmälan om detta hos kommunen. Detta gäller generellt och inte bara vid inkoppling av en fastighets va-installation. Kommunen översände en sammanställning till M.W. över samtliga förfallna va-avgifter sedan hennes inflyttning 1985. Beloppet, som för vatten och spillvatten uppgick till 9 613 kr exklusive moms, svarade mot den avgift som enligt 14 § i va-taxan skulle utgå för fritidsfastighet, dvs. fastighet där ingen person är mantalskriven. Eftersom ingen betalning skedde, utfärdade kommunen en räkning med förfallodag den 26 april 1993 i vilken M.W. debiterades för de tre senaste åren, alltså för perioden 1990 till 1993, med en sammanlagd avgift av 12 181 kr inklusive moms. Debiteringen grundas på bestämmelsen i 15 § tredje stycket va-taxan, som i 1992 års version lyder: ”Utnyttjas va-anläggningen av ordinarie brukare innan anmälan skett om att abonnemanget skall påbörjas (t.ex. att vattenmätare skall installeras), debiteras avgift motsvarande en förbrukning per lägenhet och påbörjad månad med 25 m³ och grundavgift (910:-) enligt 13 a.” Denna be-

stämmelse är avsedd att hindra fastighetsägare från att olovligen utnyttja kommunens va-anläggning innan anmälan om ägarbyte har skett till kommunen och att utgöra en påtryckning för att sådan anmälan görs. Bestämmelsen gör därför ingen skillnad mellan fritidsfastigheter och permanent bebodda fastigheter. Syftet är att den som olovligen utnyttjar va-anläggningen skall få betala mer. M.W.'s avgiftsskyldighet uppkom redan 1985 men på grund av preskriptionsreglerna avser kommunens yrkande i målet endast bruksavgifter för åren 1990–1992. Bruksavgiften för 1993 har betalats. Då debiterades för en fritidsfastighet.

M.W. bestred bifall till kommunens talan men medgav att betala bruksavgifter för åren 1990–1992 beräknade enligt taxans 14 § för fritidsfastighet, dvs. med sammanlagt 4 570 kr (=1 380+1 540+1 650) exklusive moms.

Hon anförde: Eftersom fastigheten bara används för fritidsändamål och ingen i familjen är skriven där, måste den anses vara en fritidsfastighet i taxans mening. Hon har betalat avgifterna för 1993 och 1994 och har inget att erinra mot dessa. Den av kommunen åberopade bestämmelsen under p. 6 i ABVA måste gälla vid nybyggnation av fastigheter. I det här fallet har det inte varit fråga om inkoppling av en va-installation. Inkopplingen var gjord vid fastighetsköpet och vattnet fungerade från början. Av p. 25 i ABVA framgår att fastighetsägare skall underrätta kommunen när fastigheten övergår till en ny ägare. Det har därför ålegat Rödbo Fastighets AB och inte M.W. att anmäla ägarbytet till kommunen. Bolaget har endast underrättat henne om att hon var medlem i en samfällighetsförening och att en avgift skulle erläggas dit. Hon har inte haft anledning att räkna med annat än att samfällighetsföreningen även ansvarade för vattnet. Hon har handlat i god tro och försökt göra rätt för sig. Genom grannarna blev hon upplyst om att det fanns andra i området som inte heller fick några vattenräkningar. Kommunen, som vet hur många fastigheter det finns i området, borde ha reagerat över att inte samtliga fastighetsägare debiterades för va-avgifter. Dessutom måste den tidigare betalningen av sådana avgifter från fastigheten ha upphört 1985.

Kommunen genmälde: I kommunens rutiner ingår inte att kontrollera att bruksavgifter har inkommit från samtliga fastigheter i ett visst bostadsområde. Det finns en klar och otvetydig skyldighet för en fastighetsägare att anmäla ett fastighetsförvärv till kommunen och ta reda på var betalning skall ske. Det måste anses försvårande för M.W. att hon har tillgodogjort sig vatten från 1985 utan att betala för detta.

Va-nämnden yttrade:

Enligt 26 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen) skall i lagen föreskriven avgiftsskyldighet fördelas mellan abonnentfastigheterna efter skälig och rättvis grund. Detta har med ledning av lagens förarbeten i rättstillämpningen tolkats så att fördelningen i princip skall ske efter den huvudsakliga nytta som varje särskild fastighet har av va-anläggningen och med bortseende från huvudmannens kostnader för att förse fastigheten med vatten och avlopp. I

normalfallen leder detta till att fastigheter med lika förutsättningar också får ungefär lika stora avgifter.

I förevarande fall har kommunen grundat sitt avgiftsuttag på en taxebestämmelse som enligt kommunen går ut på att brukare som försummat viss anmälningsskyldighet skall betala högre brukningsavgift än annars. En sådan ”straffavgift” syns dock inte kunna förenas med va-lagens krav på avgiftsskyldighetens fördelning efter nytta. Åsidosättandet av skyldigheter i va-förhållandet skall enligt lagen sanktioneras i annan ordning.

Till detta kommer att den av kommunen åberopade bestämmelsen i ABVA knappast kan anses med erforderlig tydlighet föreskriva någon anmälningsskyldighet för den som förvärvar en till den allmänna anläggningen redan ansluten fastighet.

M.W. skall därför inte förpliktas utge brukningsavgift i vidare omfattning än vad hon själv gått med på. För den aktuella tidsperioden skall sålunda taxeenlig brukningsavgift utgå för den fritidsfastighet som det ostridigt är fråga om. Det gör ett sammanlagt belopp om 4 570 kr. Härtill kommer lagstadgad mervärdesskatt.

Va-nämnden förpliktade M.W. att betala 4 570 kr jämte moms och ränta på beloppet och ogillade kommunens talan i övrigt.

Beslut: 1995-01-11, BVa 2

Mål nr: Va 137/93